

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 14 december 1939 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag rörande anordnande av bombsäkra skyddsrum m. m. för riksdagshuset.

(1:a avd.)

I skrivelse till riksdagen den 10 oktober 1939, vilken den 12 i samma månad hänskjutits till första särskilda utskottet, hava fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt om anvisande av ett förslagsanslag av 433,000 kronor till vissa luftskyddsanordningar vid riksdagshuset.

Riksdagens byggnadskommitté avgav i skrivelse den 12 april 1939 till fullmäktige i riksgäldskontoret, enligt av fullmäktige lämnat uppdrag, förslag angående inrättande av bombsäkra skyddsrum för riksdagshuset. I sin skrivelse anförde byggnadskommittén till en början följande.

Under återopande av inom riksgäldskontoret förda överläggningar rörande vissa krigsberedskapsåtgärder beträffande riksdagshuset hade fullmäktige i riksgäldskontoret uppdragit åt riksdagens byggnadskommitté att utreda frågan om anordnande av bombsäkra skyddsrum därstädes. Fullmäktige hade samtidigt, med erinran om att fullmäktige enligt 1938 års riksdagsbeslut skulle efter erforderlig utredning till riksdagen inkomma med förslag till ordnande av planen framför riksdagshuset, lämnat byggnadskommittén i uppdrag att jämväl utreda sistnämnda fråga.

Att skyddsrumsförslaget således i viss mån sammankopplats med frågan om riksdagshusplanens ordnande hade, enligt vad fullmäktige meddelat, berott på att från sakkunnigt håll framkastats, att de ifrågasatta skyddsrummen kunde enklast och billigast anordnas under planen åt Norrebro framför riksdagshuset.

Vad beträffade frågan om skyddsrumsanläggning vid riksdagshuset hade kommittén med anledning av det givna uppdraget anmodat byggnadsstyrelsens sakkunnige för förevarande område, byrådirektören N. T. Royen, att i frågan verkställa och till kommittén inkomma med preliminär utredning. Enligt de för nämnda utredning lämnade direktiven skulle denna gälla allenast principerna för anordnande av skyddsrummen, vilka ansetts böra rymma cirka 500 personer, och skulle, därest vid utredningen befundes lämpligt att anordna skyddsrummen utanför riksdagshuset, beaktas, att en sänkning av planen och terrassgatorna invid riksdagshuset eventuellt framdeles kunde komma till utförande.

Efter verkställd utredning hade Royen framlagt resultatet av densamma i skrivelse den 30 december 1938. I nämnda skrivelse avvisades tanken på anordnande av skyddsrum i de inom riksdagshuset belägna källarlokalerna. För förläggning av skyddsrummen till plats utanför riksdagshuset kunde tänkas tvenne olika alternativ, nämligen antingen i den numera för sitt ursprungliga ändamål oanvända vedkällaren under terrassgatan mellan riksdagshusets södra fasadmur och Stallkanalen (alt. 1) eller i planen mellan riksdagshusets östra fasadmur och Norrbro (alt. 2). I alt. 2 skulle skyddsrumsanläggningen kunna placeras antingen omedelbart invid riksdagshusets östra fasad eller på visst avstånd från denna, således i planen mot Norrbro. Av sistnämnda två förslag inom alt. 2 förordades det första. Vad beträffade de nämnda två alternativen skulle alt. 1 icke kunna komma i fråga för det fall att en sänkning av Norrbroplanen med angränsande terrassgator invid riksdagshuset komme till stånd, enär skyddsrumsanläggningen då komme att omfatta endast en våning, rymmande allenast omkring 300 personer. Däremot skulle intet hinder föreligga att vid nämnda förslag tillämpa alt. 2.

Sedan kommittén närmare övervägt de framlagda preliminära förslagen hade kommittén med hänsyn till de av byrådirektören Royen påtalade nackdelarna vid alt. 1 ansett sig kunna vid den fortsatta utredningen bortse från detta alternativ och i stället inriktat sig på en utformning av det med alt. 2 betecknade förslaget till skyddsrumsanläggning i planen mot Norrbro omedelbart utanför riksdagshusets östra fasad. På kommitténs uppdrag hade byrådirektören Royen närmare utarbetat och kostnadsberäknat nämnda förslag. Det nya förslaget skilde sig från det förut uppgjorda huvudsakligen därigenom att anläggningen nu beräknats rymma 600 personer. Därjämte hade anordnats tre ingångar från riksdagshuset, var och en med särskild gassluss, samt två reservutgångar mot Norrströmspuckeln. Totala kostnaden för anläggningen beräknades till 215,000 kronor för det fall, att framtida sänkning av planen framför riksdagshuset mot Norrbro icke behövde förutses. Om anläggningen skulle utföras med hänsyn tagen till dylik sänkning, måste den enligt utredningen förläggas cirka 2 m djupare, vilket skulle öka kostnaden för anläggningen till 245,000 kronor.

Byrådirektören Royen hade ytterligare verkställt utredning av kostnaderna för det fall, att särskilt sjukrum samt lokal för reservaggregat för elektrisk ström till riksdagshus och skyddsrumsanläggning skulle anordnas i anslutning till skyddsrummen under bombsäkert tak, och hade kostnaden för en sålunda utökad anläggning av Royen beräknats till 245,000 kronor för det fall, att riksdagshusplanen mot Norrbro bibehölles vid nuvarande höjdläge och till 280,000 kronor om planen sänktes, varjämte ytterligare tillkomme ett belopp av 6,100 kronor för förändring och omläggning av befintliga gas-, vatten- och avloppsledningar m. m.

Kommittén framhöll härefter för egen del följande.

Såsom framginge av det ovanstående, hade den verkställda utredningen givit vid handen, att bombsäkra skyddsrum för riksdagshuset lämpligen borde förläggas i planen framför riksdagshusets östra fasad. Då härvid skyddsrummens placering på djupet bleve beroende av det höjdläge, vilket riksdagshusplanen slutgiltigt kunde komma att erhålla, hade det varit önskvärt, att skyddsrumsförslaget och frågan om ordnandet av riksdagshusplanen kunnat upptagas och behandlas i ett sammanhang. I sitt utlåtande nr 36 vid 1938 års riksdag anförde bankoutskottet, att det syntes vara

lämpligare att frågans (ordnandet av riksdagshusplanen) utredning och avgörande uppsköttes till dess arbetena med själva riksdagshuset blivit i huvudsak slutförda. Vid tidpunkten för det nämnda utskottsutlåtandets avgivande hade emellertid frågan om anordnande av skyddsrum i riksdagshuset icke varit aktuell. Då detta numera vore förhållandet, torde det väl knappast på grund av bankoutskottets nämnda av riksdagen godkända uttalande hava förelegat hinder att i samband med frågan om inrättande av skyddsrum för riksdagshuset jämväl upptaga frågan om riksdagshusplanens ordnande. Emellertid hade det icke visat sig möjligt att få fram ett genomarbetat förslag rörande riksdagshusplanen i så god tid, att 1939 års lagtima riksdag skulle kunnat taga ställning till denna fråga. Att fördenskull uppskjuta skyddsrumsförslaget till 1940 års riksdag hade kommittén dock ej funnit nödvändigt eller önskvärt. Kommittén förordade sålunda, att skyddsrum för riksdagshuset snarast måtte komma till utförande, och ville kommittén härvid giva sin anslutning till det ovannämnda med alt. 2 betecknade förslaget om skyddsrummens förläggande omedelbart utanför riksdagshusets östra fasadmur mellan entrétrappan mot Norrbro och stödmuren invid Norrströmspuckeln, ungefärligen med den utformning förslaget erhållit enligt ett av Royen i skrivelse av den 18 februari 1939 framlagt förslag. I anslutning till skyddsrummen borde jämväl anordnas ett särskilt sjukrum samt lokal för elektriskt reservaggregat i enlighet med vad därutinnan föreslagits. Kommittén tillstyrkte vidare, att skyddsrummen med avseende på dess placering i förhållande till riksdagshusplanen anordnades på den djupare nivån. Enligt Royens utredning erbjöde alternativet med mindre djup förläggning en tillfredsställande lösning. Att döma av utländska motsvarande arbeten kunde man dock räkna med ökad motståndskraft mot bombnedslag med en djupare förläggning, något som enligt kommitténs mening syntes väl motivera en merkostnad av cirka 35,000 kronor. En sålunda planerad skyddsrumsanläggning skulle ej heller föregripa frågan om en eventuell sänkning av riksdagshusplanen.

Av till kommitténs skrivelse fogat protokollsutdrag framgick, att tre av kommitténs ledamöter vid ärendets behandling uttalat skiljaktig mening samt därvid anfört följande.

Det torde visserligen icke vara möjligt att till pågående riksdag framkomma med förslag om ordnandet av riksdagshusplanen i sin helhet, men å andra sidan vore det enligt vår uppfattning i hög grad önskvärt, att innan skyddsrumsförslaget avgöres beslut fattas om planens höjdläge. Detta beslut torde kunna fattas utan nya utredningar, då flera olika förslag härutinnan sedan länge föreligga. Vi hava därför ansett, att riksdagen borde sättas i tillfälle att på nytt pröva denna fråga och därom fatta beslut, innan frågan om skyddsrum upptages till avgörande. Inom kommittén hava vi också ställt yrkande i enlighet med denna vår uppfattning.

Byggnadskommitténs förslag överlämnades av *fullmäktige i riksgäldskontoret* med en den 27 april 1939 dagtecknad skrivelse till riksdagens bankoutskott. För egen del anförde fullmäktige, efter att hava lämnat en redogörelse för innebörden av kommitténs förslag, följande.

Sedan fullmäktige tagit del av den i ärendet förebragta utredningen och kommitténs på grundval därav framlagda förslag, finge fullmäktige för egen del tillstyrka, att skyddsrum för riksdagshuset snarast möjligt anordnades i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag samt för ändamålet erforderligt belopp anvisades å riksstaten för nästkommande budgetår. Beträffande frågan om skyddsrummens placering i förhållande till planens höjdläge hade kommittén på anförda skäl förordat, att skyddsrummen anordnades på den lägre nivån. Ehuru fullmäktige för sin del ansåge, att en förläggning av skyddsrummen på den högre nivån icke skulle innebära ett föregripande av en blivande utredning angående ordnandet av riksdagshusplanen, då fullmäktige med hänsyn till av bankoutskottet vid 1938 års riksdag i frågan gjort uttalande, vilket av riksdagen lämnats utan erinran, vore av den uppfattningen, att riksdagen icke ifrågasatt någon avsevärdare sänkning av riksdagshusplanen, ansåge sig fullmäktige likväl böra tillstyrka kommitténs ifrågavarande förslag på grund av den ökade motståndskraft mot bombnedslag, som en djupare förläggning av skyddsrummen enligt erfarenheten av utländska arbeten av motsvarande slag beräknats medföra.

För luftskyddet inom riksdagshuset syntes, utöver en skyddsrumsanläggning, jämväl erfordras alarmeringsanläggning vid flyganfall medelst tyfoner, automatisk brandalarmanläggning för såväl freds- som krigsbruk samt lokaltelefonanläggning för krigsbruk m. m. ävensom anskaffning av viss materiel. Av nedanstående tablå framginge de beräknade kostnaderna härför.

	Kronor
Inredning och utrustning av sjukvårdsavdelning inom skyddsrumsanläggningen, sjukvårds- och förbandsmateriel m. m.	5,000
Reservaggregat för elektrisk ström till riksdagshus och skyddsrumsanläggning	20,000
Flygalarmeringsanläggning (a)	4,000
Automatisk brandalarmanläggning för vindar och bibliotekslokaler (b)	14,000
Lokaltelefonanläggning (c)	3,500
Byggnadsarbeten i samband med ovannämnda anläggningar (a—c)	12,500
Anskaffning av gasmasker	3,000
» » brandmateriel	1,000
Åtgärder för mörkläggning	5,000
Diverse materiel	5,000
För oförutsedda behov	12,000
Summa kronor	85,000
Beräknad kostnad för skyddsrum enligt ovan	» 286,100
Sammanlagd kostnad för vissa skyddsrumsanordningar vid riksdagshuset	Summa kronor 371,100

Under återopande av det anförda hemställde fullmäktige, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen, att riksdagen måtte å riksstaten för budgetåret 1939/40 under rubrik »Riksdagen och dess verk m. m.» uppföra ett förslagsanslag å 371,000 kronor till kostnader för vissa luftskyddsanordningar vid riksdagshuset.

Vid fullmäktiges skrivelse hade fogats protokollsutdrag, utvisande inom fullmäktige uttalade skiljaktiga meningar. Sålunda hade tre av fullmäktige på anförda skäl förordat skyddsrummens förläggning på den högre nivån, och en av fullmäktige hade, med erinran om inom byggnadskommittén framställt yrkande, till protokollet antecknat, att han ansett, att fullmäktige bort ingå till riksdagen med framställning i överensstämmelse med den skiljaktiga mening, som uttalats vid byggnadskommitténs behandling av frågan.

Fullmäktiges ifrågavarande framställning besvarades av *bankoutskottet* i skrivelse den 1 juni 1939, vari utskottet, med erinran om det av 1938 års riksdag åt fullmäktige lämnade uppdraget att efter erforderlig utredning och sedan arbetena med själva riksdagshuset blivit i huvudsak slutförda till riksdagen inkomma med förslag till ordnande av planen framför riksdagshuset, bland annat uttalade, att med hänsyn till det nära samband frågan om ordnandet av riksdagshusplanen ägde med frågan om luftskyddsanordningar vid riksdagshuset, dessa frågor lämpligen borde upptagas till närmare övervägande i ett sammanhang samt att enligt utskottets mening starka skäl talade för att de tilltänkta luftskyddsanordningarna icke bringades till utförande, förrän klarhet vunnits rörande riksdagshusplanens höjdläge. Det hade emellertid syntts utskottet angeläget, att ståndpunktstagandet beträffande de planerade luftskyddsanordningarna icke onödigtvis bleve uppskjutet. Hinder borde sålunda enligt utskottets mening icke möta för att avgörande träffades rörande riksdagshusplanen utan avvaktan på slutförande av återstående arbeten med avseende å själva riksdagshuset, särskilt som dessa arbeten icke i någon mån berörde husets fasad mot planen. Utskottet hemställde därför, att fullmäktige ville låta verkställa den av 1938 års riksdag begärda utredningen av frågan om ordnandet av planen framför riksdagshuset samt till 1940 års riksdags bankoutskott inkomma med dels det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning, dels ock det förslag angående utförande av luftskyddsanordningar, som fullmäktige efter förnyat övervägande i sammanhang med förstnämnda fråga funne lämpligt.

Till bankoutskottets skrivelse till fullmäktige fogades utdrag av det hos utskottet vid ärendets behandling den 11 maj 1939 förda protokollet, varav framgår att 7 av utskottets ledamöter röstat för bifall till fullmäktiges förslag.

I sin den 10 oktober 1939 till riksdagen nu gjorda framställning hava *fullmäktige i riksgäldskontoret*, efter att hava lämnat en redogörelse för vad som tidigare förekommit i ärendet, anfört följande:

Med anledning av bankoutskottets skrivelse hava fullmäktige lämnat riksdagens byggnadskommitté i uppdrag att verkställa den begärda utredningen rörande riksdagshusplanens ordnande och i samband därmed underkasta frågan om luftskyddsanordningar vid riksdagshuset förnyad prövning. Förslag i dessa frågor borde enligt av fullmäktige meddelade direktiv hava till 1940 års riksdags början inkommit till fullmäktige. För närvarande äro, enligt vad kommittén under hand meddelat fullmäktige, särskilda sakkunniga på kommitténs uppdrag sysselsatta med utarbetande av förslag rörande riksdagshusplanens ordnande i enlighet med ett av kommittén uppgjort program. Förslagen skola vara kommittén tillhanda senast den 30 innevarande oktober.

Det mellan europeiska stormakter utbrutna kriget har enligt fullmäktiges mening bragt frågan om anordnande av skyddsrum i ett ändrat läge, vilket bland annat framgår däraf, att Kungl. Maj:t i proposition nr 1 till 1939 års urtima riksdag äskat anvisande dels av ett reservationsanslag av 1,845,000 kronor till anordnande av skyddsrum i statens fastigheter och dels av ett liknande anslag av 4,300,000 kronor till bidrag till kommuner för anordnande av skyddsrum. Med anledning av viss hemställan från riksdagshåll har riksdagens byggnadskommitté upptagit skyddsrumsförslaget på nytt till behandling och hänskjutit den till fullmäktige, vilka ansett det vara nödvändigt att underställa denna fråga den nu församlade urtima riksdagen och sålunda utbryta densamma från behandling i samband med frågan om riksdagshusplanens ordnande.

Fullmäktige få därför överlämna sitt ovan omförmälda förslag rörande anordnande av bombsäkra skyddsrum m. m. för riksdagshuset. Fullmäktige tillstyrka härvid såsom tidigare, att skyddsrummen i förhållande till riksdagshusplanens höjdläge anordnas på den lägre nivån. Med hänsyn till inträffade prisstegringar har på föranstaltande av fullmäktige verkställts ny kostnadsberäkning i ärendet, upptagande följande belopp:

	Kronor
Skyddsrumsanläggning enligt fullmäktiges förslag	333,100
(För skyddsrumsanläggning å den högre nivån beräknas kostnaderna till 295,100 kronor.)	
Inredning och utrustning av sjukvårdsavdelning inom skyddsrumsanläggningen, sjukvårds- och förbandsmateriel m. m.	6,500
Reservaggregat för elektrisk ström till riksdagshus och skyddsrumsanläggning	26,000
Flygalarmsanläggning (a)	5,000
Automatisk brandalarmanläggning (b)	12,000
(Minskningen med 2,000 kronor i jämförelse med den tidigare kostnadsberäkningen beror på, att brandalarmanläggningen ej är avsedd att utföras i samma omfattning som i första förslaget beräknats.)	
Lokaltelefonanläggning (c)	4,000
Byggnadsarbeten i samband med ovanstående anordningar (a—c)	12,500
Anskaffning av gasmasker	4,000
» » brandmateriel	1,400
Åtgärder för mörkläggnings	6,500
Diverse materiel	7,000
För oförutsedda behov	15,000

Summa beräknad kostnad kronor 433,000

Fullmäktige få sålunda under åberopande av ovanstående härmed hemställa om anvisande av ett förslagsanslag av 433,000 kronor till vissa luftskyddsanordningar vid riksdagshuset.

Till fullmäktiges skrivelse har fogats protokollsutdrag, utvisande inom fullmäktige uttalade skiljaktiga meningar.

Sålunda har en av fullmäktige, herr Andersson i Rasjön, till protokollet antecknat följande särskilda uttalande:

Liksom vid tidigare behandling av frågan anser jag, att fullmäktige bort föreslå skyddsrummet utfört i det högre nivåläget. Skyddssynpunkterna tillgodoses nöjaktigt även vid utförande enligt detta alternativ. Det djupare läget är betingat av önskemålet att sedermera kunna ändra riksdagshusplanens nivå, en omständighet som icke synes böra inverka på den nu föreliggande frågan.

Vidare har en av fullmäktige, herr Lindqvist, uttalat följande skiljaktiga mening.

Vid tidigare behandling av frågan om skyddsrum för riksdagen har jag intagit den ståndpunkten, att denna fråga skulle upptagas till slutlig prövning först i samband med beslut om riksdagshusplanens höjdläge. Denna min uppfattning har också delats av årets bankoutskott, som hemställt om förslag härom till 1940 års riksdag. Ett sådant förslag torde också inom kort vara att emotse. När nu likväl fullmäktiges majoritet ansett frågan om skyddsrum så brådskande, att förslaget om riksdagshusplanen icke bör avvaktas utan skyddsrumsfrågan bör föras fram till prövning av den nu församlade urtima riksdagen, har jag icke funnit tillräcklig anledning föreligga att under nuvarande förhållande motsätta mig, att detta initiativ tages.

I det läge som detta ärende sålunda kommit nödgas även jag taga ställning till frågan i sak, skyddsrum eller icke. Vid de tillfällen jag varit med om behandling av detta ärende har jag uttalat min tveksamhet om nyttan av ett skyddsrum för riksdagen och om ett sådant kan hava det stora värde, att det kan berättiga de stora utgifter, som detsamma medför. Riksdagen har visserligen beviljat stora anslag för byggandet av skyddsrum i statliga verksbyggnader och vid andra arbetsplatser. Härvid är dock fråga om byggnader, varest arbetet är avsett att fortgå under tid, då vårt land kan vara invecklat i krig. Annorlunda ställer sig saken med riksdagshuset. Det torde väl icke finnas någon som räknar med att riksdagsförhandlingar kunna pågå i detta hus under ett bombardemang av Stockholm. Att så icke kan ske torde också ha varit bankoutskottets uppfattning, när det i år tog initiativ till en utredning och undersökning om riksdagens sammanträden å andra lokaler. Denna utredning har också påbörjats och torde väl snart vara slutförd. Jag anser alltså att riksdagen icke bör besluta i enlighet med den gjorda framställningen.

Till skyddsrumsanläggningar inom statens byggnader liksom ock för dylika anläggningar inom mera utsatta kommuner ha redan tidigare av riksdagen anvisats betydande kapitalbelopp. Ensamt för skyddsrum inom statens nuvarande byggnadsbestånd i huvudstaden upptagas dylika anlägg-

Utskottet.

ningar till en kostnad av 1,588,800 kronor, vilket belopp av riksdagen ställts till förfogande. Därutöver har skyddsrum utförts inom flera av de under senare åren uppförda statliga nybyggnaderna i huvudstaden.

Vad angår den nu av riksgäldsfullmäktige föreslagna anläggningen vid riksdagshuset har utskottet ej kunnat undgå att uppmärksamma de höga byggnadskostnader, sammanlagt 433,000 kronor, som den skulle draga. Av bankoutskottet vid 1939 års riksdag ha fullmäktige i riksgäldskontoret erhållit uppdrag att inkomma med förslag i fråga om de beredskapsåtgärder, som i händelse av krig eller krigsfara befinnas erforderliga för riksdagsarbetets behöriga gång. Då denna utredning torde föreligga färdig under närmaste tiden, anser utskottet, att beslut i förevarande ärende bör anstå till kommande lagtima riksdag.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande av fullmäktige i riksgäldskontoret gjorda framställning för närvarande ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 december 1939.

På första särskilda utskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Gränebo, Nilsson* i Malmö, *Velander, Eriksson* i Ljusdal, *Gustafsson* i Benestad, *Ström* i Lidköping, *Wahlmark, Andrén, Sjödahl, Andersson* i Fältensborg, *Mannerskantz* och *Andersson* i Rixö; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Eriksson* i Stockholm, *Björklund, Svensson* i Grönvik, *Olsson* i Gävle, *Anderson* i Norrköping, *Jonsson* i Eskilstuna, *Pettersson* i Rosta, *Andersson* i Tungelsta, *Gustavson* i Västerås, *Staxäng* och *Bergvall*.

Reservation

av herrar *Råstock, Svensson* i Grönvik, *Pettersson* i Rosta och *Staxäng*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort ha följande lydelse:

»Det är med största sannolikhet att förutse att riksdagen vid krigstillstånd kommer att vara samlad, och starka skäl synas utskottet tala för att sådana anordningar träffas att förhandlingarna även i ett dylikt läge kunna försiggå i riksdagshuset. I detta avseende må åberopas grundlagens föreskrift att Sveriges riksdag skall sammanträda i rikets huvudstad utom i de

fall 'då fiendens framträngande eller pest eller andra liknande hinder göra det omöjligt eller för riksdagens frihet och säkerhet vådligt'.

Av bankoutskottet vid 1939 års lagtima riksdag har i skrivelse till riksgäldsfullmäktige framhållits vikten av att ståndpunkttagandet till frågan om luftskyddsanordningar i riksdagshuset ej onödigtvis undanskötes. På grundval av förnyade utredningar ha riksgäldsfullmäktige nu framlagt plan till dylik anläggning för en beräknad kostnad av 433,000 kronor. Utskottet, som anser angeläget att nämnda anläggning snarast utföres, får, med tillstyrkande av fullmäktiges förslag, hemställa,

att riksdagen må till Riksdagens hus: Anläggning av skyddsrum å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 under trettonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 433,000 kronor.»
